

WNIOSEK O RENTĘ RODZINĄ

(przed wypełnieniem należy dokładnie zapoznać się z „Informacją” zamieszczoną w dalszej części formularza)

.....
Data sporządzenia wniosku.....
Data wpływu wniosku do ZUS.....
pieczętka pracodawcy i podpis.....
pieczętka i podpis pracownika ZUS

I. Dane zmarłego ubezpieczonego – emeryta-rencisty*

1.	Nazwisko osoby zmarłej	2.	Nazwisko rodowe (wg świadectwa urodzenia)		
3.	Inne używane nazwiska	4.	Pierwsze imię	5.	Drugie imię .....
6.	Imię ojca	7.	Imię matki		
8.	Data i miejsce urodzenia □□ - □□ - □□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejsowość, państwo	9.	Data i miejsce śmierci □□ - □□ - □□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejsowość, państwo		
10.	Obywatelstwo.....	11.	Płeć ☐ kobieta ☐ mężczyzna		
12.	Stan cywilny ☐ panna/kawaler ☐ zamężna/żonaty ☐ rozwiedziona/y ☐ w separacji ☐ wdowa/wdowiec	13.	Numer ewidencyjny PESEL □□□□□□□□□□□□		
14.	Numer Identyfikacji Podatkowej NIP ☐ posiadał nr NIP ☐ nie posiadał nr NIP □□□□ - □□□□ - □□□□ - □□□□	15.	Numer dowodu osobistego lub paszportu ..... (wpisać tylko w przypadku braku nr PESEL lub NIP)		
16.	Zawód (objaśnienie poniżej)**	Kod zawodu □□□□□□			

17. Czy osoba zmarła była członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego: Tak Nie18. Czy osoba zmarła zgłaszała wniosek o ustalenie kapitału początkowego: Tak Nie

Jeśli TAK, należy wpisać oddział ZUS .....

Jeśli NIE – patrz → Informacja pkt 12

19. Czy osoba zmarła miała ustalone prawo do emerytury – renty – emerytury pomostowej – świadczenia przedemerytalnego – zasiłku przedemerytalnego – nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego*: Tak Nie

Jeśli TAK, należy podać nazwę i adres organu rentowego, który wydał decyzję (ZUS, KRUS, Zakład Emerytalno-Rentowy MSWiA, Wojskowe Biuro Emerytalne, Biuro Emerytalne Służby Więziennej, właściwa jednostka organizacyjna Ministerstwa

Sprawiedliwości) oraz numer świadczenia .....

Jeśli NIE – patrz → Informacja pkt 8

* niepotrzebne skreślić

** – Jeżeli wniosek sporządza **pracodawca**, to wpisuje nazwę i kod zawodu zgodnie z „Klasyfikacją Zawodów i Specjalności” wprowadzoną rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 r. (Dz.U. Nr 222, poz. 1868). Przy określaniu zawodu należy uwzględnić zakres i charakter czynności wykonywanych przez pracownika.– Jeżeli wniosek wypełnia **osoba ubiegająca się o rentę rodzinną bez udziału pracodawcy**, to podaje tylko nazwę wykonywanego przez zmarłego zawodu. Kod zawodu uzupełni ZUS.

2.3 Adres do korespondencji

Państwo	Kod pocztowy	Poczta	Gmina-Dzielnica .....
Miejscowość	Ulica	Numer domu	Numer lokalu .....

2.4 Adres ostatniego zameldowania na pobyt stały w Polsce (wpisać, jeśli osoba ubiegająca się o rentę zamieszkuje aktualnie za granicą)

Kod pocztowy	Poczta	Gmina-Dzielnica	
Miejscowość	Ulica	Numer domu	Numer lokalu .....

3. Dane personalne małoletniego dziecka/mалоletnich dzieci

Imiona, nazwisko i stopień pokrewieństwa w stosunku do zmarłego	Płeć	Data i miejsce urodzenia	Imiona rodziców	Adres zamieszkania Numer ewidencyjny PESEL Numer Identyfikacji Podatkowej NIP	Wypełnia pracownik ZUS lub płatnik składek, który kompletuje wniosek oraz stwierdza zgodność danych w kolumnie 1-5, na podstawie przedłożonych dokumentów	
					nazwa i nr dokumentu	data, podpis i pieczęć
1	2	3	4	5		
	☐ K ☐ M	□□-□□-□□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejscowość		□□□□□□□□□□□□ □□□□-□□□□-□□-□□		
	☐ K ☐ M	□□-□□-□□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejscowość		□□□□□□□□□□□□ □□□□-□□□□-□□-□□		
	☐ K ☐ M	□□-□□-□□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejscowość		□□□□□□□□□□□□ □□□□-□□□□-□□-□□		
	☐ K ☐ M	□□-□□-□□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejscowość		□□□□□□□□□□□□ □□□□-□□□□-□□-□□		
	☐ K ☐ M	□□-□□-□□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejscowość		□□□□□□□□□□□□ □□□□-□□□□-□□-□□		
	☐ K ☐ M	□□-□□-□□□□ dzień-miesiąc-rok ..... miejscowość		□□□□□□□□□□□□ □□□□-□□□□-□□-□□		

.....
podpis wnioskodawcy-pełnomocnika

* niepotrzebne skreślić

III. Wniosek

1. Do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia, jakie przysługiwałoby zmarłemu wnosząc o przyjęcie wynagrodzenia – dochodu – przychodu, stanowiącego(ych) podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne lub na ubezpieczenie emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie wypadkowe – uposażenia* osiąganego w Polsce:
 w okresie 10 kolejnych lat kalendarzowych – z ostatnich 20 lat kalendarzowych, poprzedzających rok śmierci osoby, po której przysługuje renta, tj. od ..... do .....
 w okresie 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu – ubezpieczeniom społecznym, poprzedzających rok śmierci osoby, po której wnioskuję o rentę,
 w okresie faktycznego podlegania ubezpieczeniu,
tj. od ..... do .....
lub
 podstawy wymiaru emerytury – renty zmarłego
 na podstawie przedłożonych dokumentów proszę o wybranie najkorzystniejszego wariantu
(*należy zaznaczyć wybrany wariant – patrz → Informacja pkt 9 – 11*)
2. Rentę rodzinną proszę przekazywać:
 do moich rąk
 do rąk matki – ojca – dotychczasowego opiekuna* .....

podać imię, nazwisko, stopień pokrewieństwa

 na mój rachunek w banku .....

należy podać pełny numer rachunku bankowego w standardzie IBAN (Międzynarodowy Numer Rachunku Bankowego)

 na mój rachunek w spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej .....

nazwa i adres kasy oraz numer rachunku

 pod wyżej podany adres: zameldowania na pobyt stały – zamieszkania – do korespondencji*
3. Numer kontaktowy telefonu wnioskodawcy (podanie numeru telefonu nie jest obowiązkowe) .....

IV. Oświadczenie

1. Oświadczenie wdowy-wdowca*:

- 1.1 Czy do dnia śmierci współmałżonka istniała wspólność małżeńska, tj.
— małżonkowie wspólnie zamieszkiwali Tak Nie
— małżonkowie prowadzili wspólne gospodarstwo domowe Tak Nie
- 1.2 Czy Pan(i) jako:
— małżonek(ka), który(a) nie pozostawał(a) we wspólności małżeńskiej*
— małżonek(ka) rozwiedziony(a)* lub
— małżonek(ka) pozostający(ca) w separacji*
miał(a) w chwili śmierci żony (męża) prawo do alimentów z jej (jego) strony ustalone wyrokiem lub ugodą sądową?
 Tak Nie
- 1.3 Czy Pan(i) zgłaszał(a) poprzednio wniosek o emeryturę – rentę – emeryturę pomostową – nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – rentę socjalną – świadczenie przedemerytalne – zasiłek przedemerytalny – uposażenie?
 Tak Nie
Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia, nazwę i adres organu (wymienionego w cz. I pkt 19) oraz numer świadczenia
.....
.....
- 1.4 Czy Pan(i) pobierał(a) emeryturę – rentę – emeryturę pomostową – nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – rentę socjalną – świadczenie przedemerytalne – zasiłek przedemerytalny – uposażenie?
 Tak Nie
Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia, nazwę i adres organu (wymienionego w cz. I pkt 19) oraz numer świadczenia
.....
.....
- 1.5 Czy Pan(i) pobiera świadczenie pieniężne z powiatowego urzędu pracy?
 Tak Nie
Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia .....
- 1.6 Czy Pan(i) pobiera świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – świadczenie pieniężne przysługujące żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych – świadczenie pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym oficerom działań wojennych – świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego – ryczałt energetyczny?
 Tak Nie
Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia, Oddział ZUS oraz numer sprawy .....
- 1.7 Czy Pan(i) pobiera zasiłek z pomocy społecznej?
 Tak Nie

* niepotrzebne skreślić

1.8 Czy Pan(i) po przyznaniu renty zamierza – nie zamierza* osiągać przychody w wysokości:

- nie powodującej zawieszenia lub zmniejszenia renty
- powodującej zmniejszenie renty
- powodującej zawieszenie renty

(patrz → Informacja pkt 13 – 15)

(nie wypełnia osoba uprawniona do emerytury, która ukończyła wiek: 60 lat – kobieta i 65 lat – mężczyzna – patrz → Informacja pkt 16)

2. Oświadczenie rodziców zmarłego (za rodziców uważa się również ojczyma i macochę oraz osoby przysposabiające)

2.1 Czy zmarły przyczyniał się do Pana(i) utrzymania?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać w jaki sposób .....

2.2 Czy Pan(i) zgłaszał(a) poprzednio wniosek o emeryturę – rentę – emeryturę pomostową – nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – rentę socjalną – świadczenie przedemerytalne – zasiłek przedemerytalny – uposażenie?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać nazwę i adres organu (wymienionego w cz. I pkt 19) oraz numer sprawy .....

2.3 Czy Pan(i) pobiera–pobierał(a) emeryturę – rentę – emeryturę pomostową – nauczycielskie świadczenie kompensacyjne – rentę socjalną – świadczenie przedemerytalne – zasiłek przedemerytalny – uposażenie?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia, nazwę i adres organu rentowego (wymienionego w cz. I pkt 19) oraz numer świadczenia .....

2.4 Czy Pan(i) pobiera świadczenie pieniężne z powiatowego urzędu pracy?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia .....

2.5 Czy Pan(i) pobiera świadczenie pieniężne przysługujące osobom deportowanym do pracy przymusowej oraz osadzonym w obozach pracy przez III Rzeszę i ZSRR – świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego – świadczenie pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych – ryczałt energetyczny?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia, Oddział ZUS oraz numer sprawy .....

2.6 Czy Pan(i) pobiera zasiłek z pomocy społecznej?

- Tak Nie

2.7 Czy Pan(i) po przyznaniu renty zamierza – nie zamierza* osiągać przychody w wysokości:

- nie powodującej zawieszenia lub zmniejszenia renty
- powodującej zmniejszenie renty
- powodującej zawieszenie renty

(patrz → Informacja pkt 13 – 15)

(nie wypełnia osoba uprawniona do emerytury, która ukończyła wiek: 60 lat – kobieta i 65 lat – mężczyzna – patrz → Informacja pkt 16)

3. Oświadczenie pełnoletniego dziecka

3.1 Czy Pan(i) pobiera – pobierał(a) rentę – rentę socjalną – uposażenie?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia, nazwę i adres organu rentowego (wymienionego w cz. I pkt 19) oraz numer sprawy .....

3.2 Czy Pan(i) pobiera zasiłek z pomocy społecznej?

- Tak Nie

3.3 Czy Pan(i) pobiera świadczenie pieniężne z powiatowego urzędu pracy?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać rodzaj świadczenia .....

3.4 Czy Pan(i) po przyznaniu renty zamierza – nie zamierza* osiągać przychody w wysokości:

- nie powodującej zawieszenia lub zmniejszenia renty
- powodującej zmniejszenie renty
- powodującej zawieszenie renty

(patrz → Informacja pkt 13 – 15)

(nie wypełnia osoba uprawniona do emerytury, która ukończyła wiek: 60 lat – kobieta i 65 lat – mężczyzna – patrz → Informacja pkt 16)

4. Oświadczenie osoby sprawującej opiekę nad małoletnim dzieckiem/małoletnimi dziećmi

4.1 Czy dziecko ma ustalone uprawnienia do renty?

- Tak Nie

Jeżeli tak, podać imię i nazwisko dziecka, nazwę i adres organu (wymienionego w cz. I pkt 19) oraz numer świadczenia .....

5. Numer ewidencyjny (PESEL) ojca-matki* małoletniego(ch) dziecka(i)

Numer Identyfikacji Podatkowej (NIP) ojca-matki* małoletniego(ch) dziecka(i)   -   -   -

(wypełnić w przypadku, gdy do renty uprawnione są małoletnie dzieci, a renta wypłacana jest do rąk ojca-matki, który(a) nie posiada prawa do renty)

Do wniosku załączam: ..... dowodów oraz .....

Świadoma(y) odpowiedzialności karnej za składanie nieprawdziwych zeznań oświadczam, że dane zawarte we wniosku podałem(am) zgodnie z prawdą, co potwierdzam własnoręcznym podpisem.

.....
podpis wnioskodawcy lub pełnomocnika

* niepotrzebne skreślić

Na podstawie okazanego dokumentu stwierdzającego tożsamość wdowy-wdowca – matki lub ojca zmarłego – pełnoletniego dziecka*.....

.....
podać rodzaj dokumentu, serię i numer

stwierdza się, że dane zawarte w części II w pkt. 1, 2 i 3 wniosku są zgodne z wpisami dokonanymi w okazanym dokumencie.

.....
pieczętka i podpis osoby bezpośrednio przyjmującej wniosek

* niepotrzebne skreślić

INFORMACJA

Informacje ogólne

1. Wniosek stanowi podstawę do wszczęcia postępowania w ZUS – rozpatrzenia uprawnień i wydania decyzji w sprawie renty rodzinnej. Złożenie po dniu 31 grudnia 2008 r. wniosku o rentę rodzinną po ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. jest równoznaczne ze złożeniem wniosku o ustalenie rekompensaty przysługującej na podstawie ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych – jeżeli uprzednio nie została ona ustalona, a zmarły spełniał warunki do emerytury na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy emerytalnej lub miał przyznaną z urzędu emeryturę na podstawie art. 24a wym. ustawy oraz legitymował się wymaganym okresem pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.
2. Wniosek należy złożyć w Oddziale lub Inspektoracie ZUS, właściwym ze względu na miejsce zameldowania na pobyt stały osoby ubiegającej się o rentę; jeżeli wniosek dotyczy również renty zagranicznej, może zostać złożony w wyznaczonej przez Prezesa ZUS jednostce organizacyjnej realizującej umowy międzynarodowe.
3. Wniosek o rentę podpisuje osoba zainteresowana lub jej pełnomocnik. Pełnomocnictwo powinno być udzielone przez zainteresowanego na piśmie lub ustnie do protokołu.
4. Osobie zainteresowanej przysługuje prawo wycofania wniosku. Wycofanie wniosku jest skuteczne, jeżeli nastąpiło na piśmie lub zostało zgłoszone ustnie do protokołu nie później niż do dnia uprawomocnienia się decyzji.
5. Informacje dotyczące warunków wymaganych do przyznania renty rodzinnej, w tym zasad uwzględniania okresów ubezpieczenia za granicą przy ustalaniu prawa i obliczaniu polskich rent, można uzyskać w każdym Oddziale – Inspektoracie ZUS lub na stronach internetowych ZUS www.zus.pl.
6. Oświadczenie podpisuje wyłącznie osoba zainteresowana albo opiekun ustanowiony przez sąd.

Środki dowodowe

7. Do wniosku należy dołączyć dokumenty niezbędne do ustalenia prawa do renty oraz jej wysokości, a w szczególności:
  - dokument stwierdzający datę urodzenia wnioskodawcy,
  - dokument stwierdzający datę urodzenia i datę zgonu ubezpieczonego,
  - dokument potwierdzający stopień pokrewieństwa (powinowactwa) ze zmarłym ubezpieczonym,
  - odpis skrócony aktu małżeństwa, jeżeli o rentę ubiega się wdowa lub wdowiec albo małżonka – małżonek pozostający w separacji lub rozwiedziony,
  - zaświadczenie o stanie zdrowia dziecka albo wdowy lub wdowca, wystawione przez lekarza prowadzącego leczenie, jeżeli przyznanie renty uzależnione jest od ustalenia niezdolności do pracy,
  - zaświadczenie o uczęszczaniu do szkoły, jeżeli dziecko ukończyło 16 lat,
  - dokument o ustaleniu prawa do alimentów na podstawie wyroku sądu lub ugody sądowej, jeżeli o rentę ubiega się:
    - wdowa – wdowiec, który nie pozostawał ze zmarłym we wspólności małżeńskiej lub jeśli została orzeczona separacja,
    - małżonek rozwiedziony.
8. Do wniosku o rentę rodzinną po ubezpieczonym, który nie miał ustalonego prawa do świadczenia – oprócz dokumentów wskazanych w pkt 7 – należy dołączyć:
  - kwestionariusz dotyczący okresów składkowych i nieskładkowych (druk ZUS Rp-6) – dotyczy osób posiadających okresy ubezpieczenia (okresy składkowe i nieskładkowe) wyłącznie w Polsce,
  - formularz unijny „Informacje dotyczące przebiegu ubezpieczenia osoby ubezpieczonej” (formularz E 207 PL) – dotyczy osób posiadających okresy ubezpieczenia w Polsce oraz okresy ubezpieczenia w innych państwach członkowskich UE/EOG lub w Szwajcarii,
  - zaświadczenia pracodawców (świadczenia pracy) bądź inne dokumenty właściwych organów, urzędów czy organizacji – potwierdzające okresy składkowe i nieskładkowe w Polsce,
  - dokumenty potwierdzające okresy ubezpieczenia za granicą – w państwach, z którymi Polskę łączą umowy międzynarodowe w dziedzinie ubezpieczeń społecznych albo w państwach członkowskich UE/EOG lub w Szwajcarii,
  - zaświadczenie pracodawcy – płatnika składek o zatrudnieniu i wysokości wynagrodzenia, dochodu – przychodu, które stanowiło podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub na ubezpieczenia emerytalne i rentowe albo na ubezpieczenie wypadkowe w Polsce do ustalenia podstawy wymiaru renty lub uposażenia (druk: ZUS Rp-7),
  - zaświadczenia pracodawców (świadczenia pracy), potwierdzające wykonywanie pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przebyte:
    - do dnia 31 grudnia 1998 r. – jeżeli osoba, po której przysługuje renta, spełniała warunki do emerytury na podstawie art. 184 wym. ustawy,
    - do dnia 31 grudnia 2008 r. – jeżeli osoba, po której przysługuje renta, spełniała warunki do emerytury na podstawie art. 24 ust. 1 wym. ustawy oraz do rekompensaty.

Dokumentem honorowanym przez ZUS, mającym wpływ na ustalenie prawa do świadczenia, jakie przysługiwałoby zmarłemu oraz jego wysokości, jest również legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków.

Podstawa wymiaru

9. Osoba zainteresowana wskazuje we wniosku (Część III pkt 1) okres, z którego wynagrodzenie, dochód, przychód, uposażenie ma być przyjęty do ustalenia podstawy wymiaru świadczenia, jakie przysługiwałoby zmarłemu.
10. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty osoby zmarłej przyjmuje się wynagrodzenie, dochód, przychód, który stanowił podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne lub na ubezpieczenia emerytalne i rentowe albo na ubezpieczenie wypadkowe lub uposażenie.

11. Podstawa wymiaru świadczenia, jakie przysługiwałyby zmarłemu, może być ustalona:
- z 10 kolejnych lat kalendarzowych, wybranych z ostatnich 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym nastąpił zgon ubezpieczonego,
  - z 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu społecznemu – ubezpieczeniom społecznym, przypadających przed rokiem w którym nastąpił zgon ubezpieczonego.
- Jeżeli okres kolejnych 10 lat kalendarzowych obejmuje również ubezpieczenie za granicą w państwie, z którym Polskę łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych albo w państwie członkowskim UE/EOG lub Szwajcarii – podstawa wymiaru renty może być ustalona z pominięciem pełnych lat kalendarzowych ubezpieczenia za granicą. Jeżeli w ciągu 20 lat poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o rentę, zainteresowany nie był ubezpieczony w Polsce, podstawę wymiaru renty stanowi przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenie emerytalne i rentowe albo ubezpieczenie wypadkowe lub uposażenie w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zainteresowany przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą.
- Podstawa wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy, jaka przysługiwałaby zmarłemu, może być ustalona także z faktycznego okresu podlegania ubezpieczeniu w przypadku, gdy nie można udowodnić wynagrodzenia (dochodu, przychodu, uposażenia) z 10 kolejnych lat wybranych z 20 lat poprzedzających rok zgłoszenia wniosku o rentę, gdyż:
- śmierć nastąpiła przed ukończeniem wieku 30 lat,
  - zmarły pełnił zastępczą służbę wojskową, odbywał czynną służbę wojskową albo korzystał z urlopu wychowawczego, a niezdolność do pracy powstała po ukończeniu 30 lat.
- Podstawy wymiaru renty nie ustala się, jeżeli zmarły nie pozostawał w ubezpieczeniu co najmniej przez 1 rok kalendarzowy. Podstawę wymiaru renty, jaka przysługiwałaby zmarłemu na zasadach określonych w ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych stanowi kwota ryczałtowa wynikająca z tej ustawy.

Kapitał początkowy

12. Jeżeli na wysokość świadczenia, jakie przysługiwałyby zmarłemu ma wpływ kapitał początkowy, a nie został zgłoszony wniosek o ustalenie kapitału – do wniosku o rentę należy dodatkowo przedłożyć dokumenty potwierdzające wysokość dochodu–wynagrodzenia uzyskanego w okresie:
- 10 kolejnych lat kalendarzowych, wybranych z okresu od 1 stycznia 1980 r. do 31 grudnia 1998 r.,
  - 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu do 31 grudnia 1998 r.,
  - kolejnych 10 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym wnioskodawca przystąpił po raz pierwszy do ubezpieczenia za granicą w państwie UE/EOG albo w Szwajcarii lub w państwie, z którym Polskę łączy umowa międzynarodowa w dziedzinie ubezpieczeń społecznych – jeżeli w okresie od 1.01.1980 r. do 31.12.1998 r. wnioskodawca nie był ubezpieczony w Polsce.
- Jeżeli zmarły miał ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w dniu 31.12.1998 r. i zachował prawo do tej renty w dniu 1.01.1999 r. – do ustalenia podstawy kapitału początkowego może być przyjęty wskaźnik wysokości podstawy wymiaru renty z decyzji ustalającej prawo do renty po raz pierwszy lub ponownie ustalającej jej wysokość, albo podstawa wymiaru ustalona wg zasad podanych wyżej. Jeżeli renta przyznana została przed 15.11.1991 r. – do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje się wskaźniki wysokości podstawy wymiaru ustalone w wyniku rewaloryzacji, chyba że po tej dacie ponownie była ustalona jego wysokość. Jeżeli z powodu niemożności ustalenia podstawy wymiaru renty, jej wysokość ustalona została w kwocie najniższej renty, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się najniższe wynagrodzenie pracowników, obowiązujące w okresie przyjętym do obliczenia podstawy wymiaru renty.

Zawieszenie prawa do renty rodzinnej/zmniejszenie jej wysokości

13. Prawo do renty ulega zawieszeniu albo świadczenie to ulega zmniejszeniu w razie osiągnięcia przychodu, w tym także za granicą, z tytułu zatrudnienia, służby lub innej pracy zarobkowej albo prowadzenia pozarolniczej działalności oraz pobierania zasiłków: chorobowego, macierzyńskiego, opiekuńczego, wyrównawczego, świadczenia rehabilitacyjnego i wyrównawczego, dodatku wyrównawczego, a także wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wypłaconego na podstawie przepisów art. 92 Kodeksu pracy (lub innych przepisów w tym zakresie). Za przychód rencistów prowadzących pozarolniczą działalność uważa się podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne.
14. W przypadku osiągnięcia przychodu w kwocie przekraczającej 70% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, nie wyższej niż 130% – renta podlega zmniejszeniu o kwotę przekroczenia, nie większą niż kwota maksymalnego zmniejszenia, natomiast część renty rodzinnej – nie więcej niż o proporcjonalną do liczby osób uprawnionych do renty – część kwoty maksymalnego zmniejszenia renty rodzinnej.
15. Osiągnięcie przychodu w kwocie przekraczającej 130% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia powoduje zawieszenie wypłaty przysługującego świadczenia, a jeśli do renty uprawnione są dwie lub więcej osób zawieszeniu podlega część renty przysługująca osobie osiągającej przychód w tej wysokości.
16. Pkt 13 – 15 nie ma zastosowania do osób, które ukończyły wiek: 60 lat – kobieta, 65 lat – mężczyzna, o ile osoby te są uprawnione do emerytury.

Zasady wypłaty renty rodzinnej

17. W przypadku, gdy do renty rodzinnej lub jej części (jeżeli do renty ma prawo więcej niż 1 osoba) uprawniona jest osoba małoletnia, z chwilą osiągnięcia przez tę osobę pełnoletności, przysługujące jej świadczenia wypłaca się do rąk tej osoby.
18. Osoba pełnoletnia uprawniona do części renty rodzinnej może złożyć wniosek o wypłacenie przysługującej jej części renty – innej osobie pełnoletniej uprawnionej do renty lub osobie która sprawowała opiekę nad wnioskodawcą przed osiągnięciem pełnoletności.
19. Wszystkim uprawnionym członkom rodziny przysługuje jedna łączna renta. Renta ta podlega z urzędu podziałowi na równe części między uprawnionych.
20. Na wniosek jednej z osób uprawnionych do renty rodzinnej może nastąpić wyłączenie z grona osób uprawnionych do renty rodzinnej, w takim przypadku wysokość renty zostanie ponownie obliczona z pominięciem wnioskodawcy.

Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego członków rodziny

21. ZUS zgłasza do ubezpieczenia zdrowotnego:
- rencistę,
  - członków rodziny pozostających na utrzymaniu rencisty, których dane należy podać na druku: ZUS Rp-13 *Zgłoszenie do ubezpieczenia zdrowotnego członków rodziny emeryta - rencisty*.
22. Obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego powstaje od dnia, od którego przysługuje wypłata renty, a wygasa z dniem zaprzestania wypłaty świadczenia. W przypadku wygaśnięcia obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego ZUS wyrejestrowuje z tego ubezpieczenia rencistę wraz z członkami rodziny.